

Jekabaara

World Vision

Cikela cemān n'a misomān kunnafoni seben

a be bo kalo o kalo
Jamana Baarada la BP 2043 Bamako (Mali)

№ 2

Cikelaw ka soro labaaracogo

Kalo ladilikan

An be waati min na i ko sisan, ko do tuma bérébéré selen be. O ye jantoyerela ye ka taa an ka san nafolo sorotaw labaarali sira fε, walasa u k'an nafa. O yεre de kanma an y'a nini nafolobaara mogo faamuyalenba dō fε, o ka kuma an ye o baara taabolo kan.. Aw bēna o jemukan soro № 2 la, nebila kēne kan. Nk'o n'a ta bēe, an kelen kelen bēe ka kan k'a dōn ko maa nin folo y'i yεre de ye. Awa, maa jugu folo fana y'i yεre ye. Ni maa min kēra a yεre fε, fosi te dimi don o tigi la dijnesosigi in kadara kōn, barisa a tēna fēn ke min b'a ka dijnatige nagasi. Ni maa min banna a yεre la dun. O tigi ta be ke Sanusibontigi ka sarakadeli ye. Ala k'an bēe kisi o ma. An k'a dōn bi ko ni nafolo kunubaga ye hēretigi gansan ye, nafolo labaarabaga juman koni ye sinijesigibaga ye. O de dun nōgōn te.

Toumani Yalam Sidibé

Mali ye kunnawolo soro kupudafiriki jatigiya kōn

№ 12nan

An k'an yεre tanga Sida kololow n'u taabolow ma

№ 8nan

"Kalan be mogo son hakili la, nka kunnafoni be mogo be kunpan na". Yoro Ulen Sidibe

Ciklaw ka soro labaaracogo

Mali kono, i n'a fo Afiriki jamana caman fana kono, cike de ye jama fanba taabolo ye. Folo, cokelaw tun b'u wasa don dayirime senefenw ninini danma de ma, i n'a fo sumanw. Nka tubabufanga kera sa babu ye ka nafolofini-senefenw ladon an ka jamanaw kono. O d'ye kafe ni kakawo ye kodowari amana kono. Ani koori fana y'o senefen ladonnen do ye, Mali amana kono. O nafolo lasoro-senefenw be nafolomugu ladon senekela kun siye kelen san kono. Senekela ka "tereti" waati y'a ka senefen sannenw songo sarawaati de ye a ye. Nka senekela ta ye baara tonobonafolo de ye. Barisa a ka c'a la noggow ni binfagalaw, ani fenjenamafagalaw wari be bo a ka sorota la, fo ka se baaarakelaw sara ma (Tondenw). Senekela ka soro te don musaka bee da fe, barisa, a ka c'a la, i b'a soro senekela be suman fana seni ani nakofenw. O bee kofe, a k'a c'a la kungo sogo misenw ni sokonbaganw b'a ka makow ne. Fen min ye sisow ye, olu te musaka bo a kun, fo n'a kera toli songo ye, o min dali be ka taa ne ciklaw ka sow kunna.

O la sa, cikela dun be se k'a ka san soro labaara cogodi, ka nafaba bo a la, walasa k'a kisi geleyaw ma ?

Cikela ye nafololabaarala de ye, min ka geleya bajuba be bo nafolo kunda. O geleya nasira ye taabolo de ye min b'a to an ka musakaw be caya ka ben soro ma, kalanko ni kenyako dafé, fo ka se nbendiyakow ma. An be se waati do la yere ka mobiletiw san o bena ni wari jaasili ye, o ni labenmusakaw : sanni o n'a jaasili ye (minen

tijnenew falenni, taji sanni). Sen werew fe, an ka soro be taa furunafolow dafé, walima konomusakaw, ani nena jiw (dugu ka sanyelema nena jiw). Wajibi nafolosaraw fana be yen (saalienw ; lenpow).

Walasa ka i yere tanga geleyaw waati nali ma, taasira caman be yen :

- ka kontu dayele banki ni nesigikesuw la.
- ka wari don tonosorofenw sanni dafé : Baganlatulo, soumanfeere. O siratige la, a kafisa i ka juru ta banki la k'o baara ke, walima nesigi jigine, walima BNDA.

Tuma dow la, nafa soro be caya kosebe senekela nekoro. Nka, o nafolo soro be tila ferkoro baarakelaw bee ce, walasa ka soro lakika don. O b'a to fana du ka netaa lakika be don soro sira fe. Ladalako yere ye ninyoro dili ye duden kelen kelen bee ma san soro la, walasa k'u lanisondiya. O la, duden kelen kelen bee be se ka boloyelemabaaraninw ke n'a ka soro ye. A b'olu nafa a nema yere ka d'a kan, a ka c'a la, olu be finibonsenkoro ke tilema fe ka taa dugubaw kono. O b'a to lenpo sarali geleya te da u kan.

Ali Jalo
BDM-SA cakela do
Bayelemabaa : T. Y. Sidibe

Poyi

N'balimaw

Aa ! ne balimaw
Aw malidenw, aw mandenkaw
Ne be aw de ma dere.

Ni ko tuma sebali te karaba
ko tuma selen labaarabali

Fana ye yere tije

Ni fasolagosi ye dere !

A fo hakili soretuma ma se sa

K'a don ko fa ta ni ba ta

Ko yere ta noggon te

Ce mana wuli ko Demé

Faransi be deli

Lameriken sako be ke

Awa Larabu kerebete

Anw dun ka yere mahoronya takan

Kera ko "saya kafisa

Ni malo ye". Kabako dere

Aw k'a laje ke

Fen bee y'an ka jamana labo :

Sanu ; wanji ani kungo

Fen bee y'an ka jamana labo dere !

Dugukolo ; jiribaw

Hadamaden ni fasokanu

Nin fenw bee b'an bolo haali

Nka danyerela dere.

Danyerela dorenpe

Danyerela doren de be de

Walasa an ka mone bo an yere la

Dijne fe ka soro an ma lagosi

Maafemaaya kono

Jamanafejamanaya kono

Walifen nofe lagosi kono

Aa ! n balimaw an te k'an yere ye sa !

Toumani Yalam Sidibe

Hakiliseneke

Den ye mlekken ye. O koro ye k'a te numan don ka bo juguman na. A ni naniya numan be girin ka da fen bee kan. A balofen n'a fagafen. Denmasa de ye jiriba sumama ye. Nka, n'a summa da den kan, a funteni de b'a jeni. An ka ke sumabaw ye denw bolo. O de noggon te.

Toumani Yalam Sidibe

CMDT ka cikan ka nesin koɔrisenew ma

Jekabaara boko tɛmnen kɔnɔ, n kumana aw ye koɔri sannifeere taabolo kan. Nka, koɔrisan bɛ senna halibi. O de kanma, n y'a jira aw la koɔri sannifeere kunnafoni tɔw bɛ kɔ. Nin yɔrɔ in na, n bɛna taa ne ni sannifeere taabolo ye. Nka, sanni n ka koɔri sannifeere taabolo lahala katimu sigi aw ye, a kafisa n ka ladilikan dɔw ke ka nesin koɔrisenew ma :

- U k'u janto koɔri bɔlen ladonko numan na. Koɔri suguya numanya dulonnen b'o de la. Koɔri nafa dun b'a numanya de fɛ. Bɛe b'a dɔn ko baara kun y'a nafa de ye. "Ni cikela sira kɔngɔ la. Aa ! Cikebali kɔngɔtɔ bɛ fisaya n'a ye de". An k'an sɛbɛ don koɔri numanya la. O b'a to an yɛre ka nafolo sɔrɔta hake bɛ caya. A bɛ ke sababu ye fana ka danaya da an ka jamana koɔri kan dijɛ koɔrisugubaw kɔnɔ, fan bɛe koɔri cero.

Tijɛ don, koɔri numanya dulonnen don koɔri ladonni kɛkojuman de la kabi a dandon foro kɔnɔ, fo ka taa se a pesedon ma sannifeere hukumu kɔnɔ. Kɔnɔ Nka, bɛrɛ b'a bɔlen ladoncogo ta kan.

- Sannifeere bɛ senna sisan, nka tilemafbaaraw fana bɛ yen, minnu bɛ se ka ke sababu ye ka dɔ fara ga ka sɔrɔw kan, ka kɛnɛ n'u ka musakaw ye. O tilemafbaraaw bɛ se ka nesin nakɔsene ma, walima semara, walima baganlatulɔ-kafeere, fo ka se jagomisenniw ma. O baaraw dun matarafalen don kosebe musow de fɛ yɔrɔ caman na. O kanma, n b'a nini gatigiw, ni dutigiw, ani dugutigiw fɛ, u ka feɛre bɛe tige walasa ka baara ninnu keli nɔgɔya u kebagaw bolo. O feɛrew bɛ tali ke jurudonni taasira nɔgɔyalı la ; baaraw waleyayɔrɔ sɔrɔlì n'a labənni nɔgɔyalı a

kebagaw bolo, fo ka se dɛmɛ wɛrew ma.

- An k'a to an hakili la ko sɔrɔ bɛe b'a labaara-cogo de bolo. O de kanma a bɛ fɔ ko nafolo sɔrɔli te cɛya ye. Nka k'a to i bolo o de ye cɛya ye.

An bɛ baara o baara la, a ka kan an ka sinijɛsigi nɛnini o la. Koɔribaara ka gelɛn nk'a kebagag sinidɔnbaga de b'a nafa sɔrɔ a

y'a k'a kecogo numan na, san kuuru bɛe an tɛna fɔ an jigi ko nafoloko siratɛgɛ la. Nafolo sɔrɔkun y'a musakali ye adamadenya taabolo kɔnɔ. Nka nafolo sɔrɔkun t'a rɔtiñeni ye. An k'o to an hakili la waati bɛe. An kana wariko ke sɔrɔ ka dun ye ten. Taabolo anitaakun walima warakun ka y'an ka nafolo sɔrɔta bɛe la. N'o kera salon koɔri sɔnɔ to farankan bɛ ke ninan ta ye. O b'a to senyerekɔrɔ bɛna. Adamaden bɛ ko o ko ke, a ka kan ka sinijɛsigi jateminɛ o la.

II. Koɔri sannifeere hake ka se san 2002 zanwuyekalo tile 31 ma.

CMDT maraw	San sɔrɔ bolodalen	Sɔrɔ hake (toni)	Kemetilada %	Kɔlosiliw
Fana	105 000	23 790,603	23	
Buguni	98 920	22 810,324	23	
Sikaso	107 010	16 431,743	15	
Kucala	150 000	32 131,485	21	
San	57 050	18 328,869	32	
Kita	36 520	1 204,734	33	
CMDT sɔrɔ kuuru	554 500	125 597,578	23	
OHVN sɔrɔ	38 148	7 159,552	19	
Mali sɔrɔ kuuru	593,648	132 767,310	22	

ne. Ma. K'a ta CMDT cikɛlaw la ka se OHVN cikɛlaw ma, fo ka se an ka jamana cikɛlaw bɛe ma, a ka kan an bɛe k'a to an hakili la ko baara nafantan te yen. Nka maa kunkelen de bɛ yen, min bɛ sini dun bi fɛ sanga ni waati bɛe, ka sɔrɔ ka dimi kun sini, barisa ni fɛn te yen, a bɛ ke cogo di ?

An bɛ baara o baara ke a ka kan an ka sinijɛsigi kuntilenna nini o la. Koɔri sɔrɔ, forokɔnɔseneñen tɔw sɔrɔ, nakɔfɔnw sɔrɔ ; hali baganw sɔrɔ (u kunfeereli n'u nɔnɔ feereta), minnu n'u nɔgɔnna caman bɛ wari ladon an-kun. O b'a to, n'an

Kɔlosili : Nin ye sannifeeressɛben kunnafoni ye min bora feburuyekalo tile 4, san 2002. O b'a jira ko koɔri sannifeere bɛ senna halibi. Ni kunnafoni tɔ min tora o lahala la, aw bɛna o kalan jekabaara boko nata kɔnɔ, n'o ye awirilikalo boko ye. Sanni o ce, n ka foli ni walenumandon bɛ koɔrisenewa bɛe ye. Ala k'an mɛen nɔgɔn bolo. Ala ka koɔriko taa ne.

Dawuda Mace Dawo
CMT kalanfakuntig
CMDT faaba la Bamako

"Nunu te san soro juru ko"

CMDT ni Ntarila seneke nejinini cakeda bolo be nojan bolo, Sene yiriwali baaraw be lajelen na. Ntarila ye yoro ye an ka jamana kono yan maaw be min togo men kosebe telewison ni Arajo la waati kunnafoni lasebagaw fe, n'o ye "metewo" maaw ye. Ntarila be Npesoba mara la, kucala kubeda fe. A ni yen ce ye kilometere 40 ni murumuru ye. Ntarila ye jiritumayoroba ye, w'a yoro dugukolo ferelen don fana. O siratige la, an ka taama do senfe Ntarila, an y'a maa faamuyalenba do nininka, n'o y'an balimake Daramani Balo ye, walasa ka maaw bo dibi la Ntarilako la. A ye kunnafoni minnu di olu file :

Ntarila seneke nejinini

cakeda sigira senkan san 1947 "IRCT" fe, n'o ye nininikeyoro ye koorko ni gaariko kan. San 1973 a yelemana jamana ka bolo kan. San 1992 a ka baaraw nesinna koorko ni daako ma. A yoro kene bonya be se taari 270 hake ma. A sirilen be santiri la, min be "IER" ka baarabolo kadara kono. Ninnu be fana be sigida yiriwali minisiriso ka lakana kono.

"IER" yere ye cakeda ye min be sigida yiriwali kofo ka d'a kan, a ka baaraw nesinnen be sene, baaganamara, jiko ani kungokonona kibaruyaw ma. Fen min ye NTarila nininikeyoro ye, o ka baara be tali ke koorko ni noko kan. O baaraw senfe, a be fenjenamaw kel, ka binjuguw kel, ka senefenw lakana, ani ka

dugukolo lananamaya.

O temnen koto, i n'a fo dugukolo suguya ka ca cogo min na, segesegelikeyoro be yen min b'a to senefen be se ka ke u keyoro la. (sane, kenke, koori...)

Koorki yere senebogo fe, cakeda in be dugukolonon keleli baaraw waleya. I n'a fo ka jiriw turu walasa sigida n'a lamini be lakana.

Kunnafoni jensenni sigida kono, o ye fen numan ye, faso ka kunnafonidisiraw ni kenyereye taw ka kan ka niyoroba ta o wale in na, min b'a to soro be yiriwa, dugukolo ka lananamaya sigida ka lakana.

Yusufu Fane

Cekoroba den ka turabu

jine 8, mogo 8. Cenmansaw ni cenkaramogow... b'a la, bolo b'a la, konobora b'a la sen fana b'a la jitumu Bala, Bala sabali, Bala kununbali. Nonkon I kunkolo forokoto, forokoto kazo, karamogo Mahamadu n'a I Bolo karamogo filanpe, cenmansaw, n be minnu don II kono ani n te minnu don, u be fana ka naketo n ye. I sen

An kumana so naani folo kan sijne do in na. an y'a fo fana ko "sabanaani" folo ninnu de be Hakililajigin na an ko turabu be da ka bo kinin fe turabuden to bange. So duruunan togo ye ko ka taa numan fe i ko arabuw be sebenni ke cogo denpogonso, o den togo ye ko barahima

min na. An ko soba 4 folow ye : So woornan togo ye ko dimiso, a den togo ye ko Ninso, garisgeso, Badu ani faso ye. U denw ye Isa walima nazan.

janfalimami, adama, Malizu ani Bayaro ye. n'a be So wolonwulanan togo ko furuso, a den togo ye ce u be ci tan : ko Lamara

N'an y'a kolosi turabuden be i ko mogo : kunkolo So seeginnan togo ye ko dibiso, a den togo ye ko Mankusi. O la so seegin ninnu be ci tan :

Balikukalan taabolo an ka togodaw la

Ne be taama na kabini mekalo, dugu saba ni njogon ce, Segu mara la. O dugu saba ye : Ngolokuna, Goro ani Sebela. U bee be Saloba komini na, Ke-Masina serikili la. Saro yere be Masina ni San ce. Ani segu ce ye kilometere 130 njogon ye. Nin dugu in kelen kelen bee n'a ka kalanso don. Nka kalansow ni walamba ni sigilanw ko, kalanso si te nin dugu saba la min ka baara sera ka taa ne, k'o sabu ke degun ye. N'an ye duguw laje kelen kelen :

Ngolokuna : kalanso ko, fen minnu be yen

- walamba ni sigilanw.

- Goro : Kalanso ko, fen minnu be yen

- walamba ni sigilanw

- Sebela : kalanso ko, walamba, sigilanw, farasu, tiiricilan, josilan ani lanpan wooro njogon de be yen.

N'i ye nin ko in laje, i b'a ye ko minennko ko desse be nin yorow la kosebe. Degun minnu be nin duguw la, kalanko sirafe olu ye :

- kalanso ni walamba ni sigilanw, ni farasu, ni tiiricilan, ni tabali ni jossilan-ko, gafew de be

kalankeminew dafa. Karamogo ka gafew be yen, o wajibiyalen don ; kalandenw ka gafew be yen i n'a fo : kalanje ni sebenni gafew ani jate gafew.

Minenko sira la, hali yeelenko degun be nin yorow la. Balikuw ts fiyentow ye, nka neko b'u la ! O la yelen ka kan ka boli ke haali, wala-sa kalandenw ka sebenniw ye k'u lasa kayew ni walamba ce ; bari kalan caman be ke sufelaw de la.

* Karamogo ntanya be nin yorow la ; n yere be se k'a ka fo ko karamogo te nin dugu saba si la :

- U si ma karamogokalan ke. U ye kalansendiw ke Keri-Mali fe. Olu be tali ke kenya kow, furaw dicogo denw ma, sigidaw ni koloow ladoncogow la. O te se ka mogo ke karamogo ye. Kecogo de be kalan na. Bee b'o don.

- Karamogo gafe tu si bolo (Bamanankan sariyasun, karamogo numank)

- Kalanje ni sebenni, ani jate gafe te kalanso si bolo.

Baara bee n'a keminen don. Baarakeminan sanuman de be baara numan ke, hali baara werew la fo minen ka dafa, ka ne.

* Kunnafooni caman te di mogow ma, min b'a to u be se ka kalan nafa n'a nechiw don halibi. K'a don fana ko bamanankan ni dugukolo kan tow bee ye kelen ye. Mogow be se ka baara fen o fen ke tubabukan na, i be se k'o njogon ke an ka kan na. F'an k'an sinsin o yorow de kan, walasa mogow ka famuyali ke ko numan.

O kunnafonidiw be se ka ke sebenw ye, a be se ka fili fiye fe (arajow, joyoro man dogo o baara la).

Ne ye min ye nin dugu sabaw ka kalanko la o de ye nin ye. N bena nin kuma in kuncie ni jantoli ye :

- Ni feere ma nini joona nin degunw na, cesiri ni baara fen o fen kera fo ka na se bi ma, o bee bena ke fu ye k'a sabu ke karamogo numank, baarakem minenko ani kunnafooni ni ganseliw minnu be mogow hakili lajigin an ka kanw kalanni na.

A ni ce !

Karabenta Bubacar
Baliku karamogo - Jelibuku -
Dumanzana

Baganmara

An ka jamana Maliba ka soro sinsinbere do ye baganmara ye. Bagan marali ye wale numan ye min nafa te fo ka s'a dan na.

Walasa baganmara nafa ka bonya halibi an bolo, feere caman soroa donnibaaw ni nininikew fe, feere minnu sabatili ka njogon, awa u be fanga don kulu baara in na, k'a nafa caya an ka jamana kono. O feerew be tali ke :

- baganw marayoro la. (ni bagan marayoro ma kerenkeren a be se ka ke degun ye sigidaw ni mogow ma).

- bagan marayoro labenko numan na.

- baganw ka balow n'u baloco-

go numan na

- baganw banakunbencogow la, an'u furakecogow.

K'a ta se la, ka se jaame ma, fen o fen mana mara nin maracogow la, u na bugun, k'u nafa sabati kosebe faso ka jetaa la.

Baganmara nafa dow file

- * Baara sira la : baganw joda belebele be sena na. U be dabaw sama forow la ; u be wotorow sama so ni kungo ce, dogoninyorow la, sugujosiraw la ; hali mogow caman be taama n'u ye furance caman na jamana in kono halibi. Olu ye : Jaame, misi, so, fali.

- * Balo sira la : An ka jenemaya te taa balo ko. An ka

balow caman be soro baganw la :

- sogo : Jaame, so, misi, saga, ba, siye, kami, ...

- nongo : misi, jaame, ba, saga.

- fanw : siye, kami.

Ninnu joyoro te fo ka ban an ka baloko la.

- * Jago sira la : baganw be se ka latulo ka tila k'u feere ka nafa soro.

- baganw be se ka mara k'u lafa balo numanw la ka tila k'u sogo feere ka nafa soro. Hali baganw wolo labenko numan be se ka feere ka nafa caman soro.

Baganmara nafa te fo ka ban fiyewu !

Karabenta Bubakari
Balikukalan karamogo -
Dumanzana
Bamako

Ntola mana don fasoko la ...

Ntola mana don fasoko la, danbew de bë sankorota. Ka ta san 2002 zanwuyekalo tile 19 na na, ka se a februruye-kalo tile 10 na, farinfinna ntolatankupuba tako 23 nan ntolatanw kéra an ka Maliba in kono. Jamana 16 de tun b'a kéné kan, kow jugon na. Nk'a kuncera ni nanamijenjana fila ka njogokunben ye. Olu tun ye kameruni dankorobaw ye, n'o ye "waraba minebaliw" ye, ani senegali cedenw, n'olu ye "Teranga warabaw" ye. Kalo kelen kuntaala kono, nagali ni muguri kéra fasoden kelen kelen bëe taalan ye. Awa segu fo Bamako ; Sikasso fo Môti, ntolatankenc kuraw lajora ni ntolatan keko nyman ye. Haate ! Hali ni Mali cedenw ma ye Kupu in kunnawolo kéné bérébere kan, anw Malidenw bë se k'a fo ko a ko fér'an bolo nimisiwasa dan ye. Manajirisirabaw

cayara jamana kono ; farikolonejajé kéné kuraw labenna fan bëe ; daka-bannansow jora. Aa, Fasodenw y'u ka njemaaw baarakébolo dòn nin waati kunkurunnin kono dëre ! Ntola sëbekoro donna fasoko la dëre. Ko min yëre ye nin waleya bëe kun miné, o kéra fasoden bëe lajelen ka bën ye ko kelen ma. O de ye Kupudafiriki ke njogonmaye ye Mali ka labenbolo kono. Mali y'a jira dijé fan tan ni naani bëe la, ko Afiriki konofenw dan te faantanya, ni fitinew ani bana juguw ye. Nka ko njagali fana b'a kono min njogon te soro fan si ni Afiriki yëre kono te. Kupudafiriki ntolatan ninnu y'a sementiya ko Maliden bë se ka ban ko de ma, nka k'a te dëse ko la. An k'a mafile ke : san 1960. Mali ko k'a b'a yëre ta. O kéra k'o lawasa.

San 1991. Malidenw de fôlo wulira Afiriki kono ka gerentefanga gen min tun diili donnen don haali.

San 2002. Hali ni nin tun y'a sijé fôlo ye ka kupudafiriki bisimila, Mali koni ye njekura don a koro min bë meen ka lakali. Aa ! Maliba !

Tumani Yalam Sidibe

An k'u mamine

Boko nata kono aw bëna kunnafoni kerenkerennenw soro
CMDT ka Sikasso cikemara kan . A y'o boko mamine, n'o
ye Awvirilikalo boko ye.

Boko nata kono aw bëna kunnafoni wërew soro kupudafiriki kan, ka fara ninsen in kunnaniw kan. O kanma a ye kón k'a fana mamine.

U ko

Hörönya, tan te ; mugan te ; ba kelen te. Ko saba de don : Maa jogo ; a danbe ; a kewale. Ni maa jena, o b'a taanu diya.

Jeli Umaru Dawo
arajo liberite jeliba do.

Adamaden bë yaada mun ko kelen kanma ! fén min dan ye a taamato k'a kun biri ka dugukolo laje, k'a dòn k'a laban y'o de ye, walasa a k'a dòn k'ale te foyi ye.

arajo Kayira animatirisi
do Bamako

Ko duman sinéna ye
fila ye : i b'a
diya la tuma
min na, o ye
a do ye ; i
b'a goya fana na tuma
min na, o fana ye sinéna
ye.

Zan Konate

jamana gafedilanyoro

Maa teri b'i janfa, nka maa kanubaga t'i janfa abada. Fosi te kanu bë. Dijé sigilen bë kanu de kan.

Ndayi Baba jalo
tarikubola do Segu.

Kanubagaya ke, i ka soro
k'i sako ke dijé kono.
Kanu yëre de ye juguya
ni walejugu silatunufén
bérébere ye.

O gisiten Senu
Faransi tubabumori
1410)1475

Ka bɔ Bugura

Bugura ye dugu ye min sigilen be Yangaso komini na le fila ni nɔgon ce. O lew kuntigi ye Masa Guweta ye. San o san Bugura lew kuntigi Masa Guweta be yen senekedugu maaw bee wele tɔnsigi la Bugura dugu kɔnɔ. O laje in be tali ke tuma dɔw la malosene n'a ladoncogo kunnafo ni la, walima kunnafo ni wrew. Bugura ni Yangaso ce ye kilometere 12 ye. Anw ni "World Vision" ka baara nɔgɔnya daminena san 1995. K'a ta o la ka na se bi ma, anw ma geleya foyi sɔrɔ u ka baara taabolo la demenogonya siratige la. Nka baara o baara ni adamaden b'a ke, a te ne f'a ka geleayayɔrɔn y'a la. O geleyaw te dɔwɛre ye, duguw be maa minnu sugandi k'u bila ka taa "World Vision" ka karamogoya-kalan-ke-yɔrɔ la, a be olu de kunkan. Tijedon, "World Vision" b'a jo ni balikukalanko deme fanba ye. Ka d'a kan, an be taa seginkannikalan ni forimason minnu na "World Vision" la. Bila ni Yangaso ani San, u b'u jo n'an ka baloko ni paseko taani-kassegin nafolow ye. O temenen ko, kabini kalan damine waati, "World

Vision" y'a jira an ka dugumaaw la, k'u ka to ka ladiyalifénin di u ka dugu balikukalan karamogogo ma min ni sara te kelenye walasa k'u ka baara diya u bolo. Nka an be don min na i n'a fo bi, "World Vision" ka hakilina talen in ma se ka waleya dugu caman fe folo. Nka o bee n'a ta, an b'a nini "World Vision" nemaaw fe u k'u jija ka balikukalan karamogow deme ni bolimafén ye, i n'a fo negeso n'a nɔgɔnnaw. N'o sera ka ke, a ka ca Ala fe, o be ke sababu ye ka maaw ladusu ka ke kalan kan, k'u nege karamogow nɔfe ani ka kalan kanu don u dusukun na kosebe k'a ke. Ka d'a kan dije be ka taa bolo min kan, ni maa o maa ma kalan, a t'i bali ka i garisege sɔrɔ de, nka i b'a nini k'a di kalanbagaw ma. Sabu an be waati min na i n'a fo sisan, bee lajelen b'a kalama ko ni maa o maa te i tɔgo səbennenn dɔn, k'o tigilamaa ni su bee dama ka kan. Sabu o te se ka ko nənabo dije la yan cogo min, e fana be ten. O siratige la, "World Vision" y'a ka deme kunfɔlɔ nesin kalan de ma. Kerenkerennenya la, balikukalan. Nka o t'a bee ye. A be demeni ke

sira caman fe, i n'a fo senekeminew, sumansi kolo-kololi baara, kenya sabatili walew, kalan nasira fila bee, nansaarakalan ni an ka kanw kalanni, kalan sow be jo duguw kɔnɔ, kolɔnse n'a nɔgɔnnaw. Ni maa min ye nin baara kelenw laje, geleya de be u la. Nka o geleyaw n'u ta bee, u te kalanko geleya bo cogoya si la. O tuma, an be fen min nini "World Vision" fe deme sira fe halisa, o te dowere ye kalanden jolenw ni karamogow demeni k'o ni bolimafén ye, kerenkerennenya la, negeso. A fo ni "World Vision" ye waleya in fara a ka demenwalew kan, o tenu baara taa ne wa ? N'a ma ke, yala a te se ka doɔnin fara kalanko geleya kan wa ?

Ninnu bee temenen ko, "World Vision" ni dugu minnu be baara ke nɔgon fe Yangaso Komini la, Bugura b'olu la.

Kunnafo ni kuncie la, n be foli ke ka taa Jekabaara səbennikelaw bee lajelen ma Bamako ani yɔrɔ wrew la, ko Ala k'u ka baara taa ne.

Adama Danbele
Ka bɔ Bugura,
Yangaso komini na

Ka bɔ Ntoso

Nburama nisondiyalen be nin bataki ci Jekabaara nɔmaayaso la ka n ka nisondiya jira an ni "World Vision" ka baara nɔgɔnya siratige la, ka nesin anw ka dugu ma, n'o ye Ntoso ye.

N balima Jekabaara nɔmaaw ne b'aw fo dan te foli min na, k'a fo k'aw timinankadi kosebe.

Ne ye bamanankan kalanni damine kabini san 1995 "World Vision" fe. Ka ke karamogó ye an ka dugu la, n'o ye, Ntoso ye Fani komini na, Bila kubeda la. N ka karamogoya in kera dugutigi ni dugumogow ka yamaruya kɔnɔ. Karamogoyakalan kelen n fe, n taara kalan damine ni kalanden

mugan ni duuru ye, ka ben desanburukalo ma. O temenen ko, "World Vision" ye baara dɔw ke an ka dugumogow ye. Ani dugumogow jera ka dɔw fana ke nɔgon fe, i n'a fo kalansojo. A ni dugumogow jera k'o ke nɔgon fe, dugumogow y'a farikololabaara ke, "World Vision" y'a jo n'a nafolomayɔrɔ bee lajelen ye, ka kalankeminew di kalanden ni karamogow ma. O temenen ko, "World Vision" ye deme were ke dugumogow ye n'o ye ka mogo dɔw kalan baara misenninw na sɔrɔ yiriwali sira fe dugu kɔnɔ, n'olu ye : safunedilan, muntuludilan, denw ka monimugu bɔ, n'a nɔgɔnnaw. O ton sigira dugu kɔnɔ dugumogow yere fe k'o tɔgo da

ko "Sɔrɔyiriwaton". O be baara ke dugu kɔnɔ. N be "World Vision" fo kosebe a ka cesiri la. Nka halibi, n b'a nini "World Vision" fe, a k'a hakili to a ka balikukalan karamogow la ni demew ye, walasa u ka taanikasegin be nɔgɔya u ka forimasiyon waati la. A k'a dɔn fana ko maa kalannen ni kalanbali ka faamuyali kecogo te kelen ye. Aw kana dugumaaw ka ketaw laje, a ye karamogow deme. Non te u te kalan in nafa dɔn kosebe. Halibi, n be "World Vision" fo a ka naniyanumanya la ka nesin anw ka dugu ma lakɔlisojoko la. N b'a fo ko "World Vision" ye maa jigi bɔ haali.

Nin y'aw denke n'aw balimake kan ye ka bɔ Ntoso, "World Vision" ka balikukalankaramogó.

Burama Danbele
Ka bɔ Ntoso

Sida koloow n'u taabolow

Bi bi in na, Jekabaara kalan-baga waane bëe b'a dòn ko Sida t'a danma bana ye. Nka lafulifén de don ka nesin fari-kolo lakanafénw ma. O de b'a to farikolo bë bo a dabolo lakika kan, k'a bila banakise bëe lajelen ka bolo kan. Sumaya ni mura ; kunkolodimi ni farifaga, sogo-sogoninje ni kónoboli fo ka se farifaga banbali ma, ninnu n'u nögönnä caman de bë ke sidato farikolo siginögöñw ye. Ni Sida te se ka furake, a koloobanaw kóni bë furake. A ka c'a la, Sidato min mako b'a yere la, hali n'o sata wëre te Sida kó, a kóni si ka ca ni Sidato yérelabila ye, min banna a yere la k'o sababu ke jigilatige ye. O kanma an y'a naniya ka kuma sogo-sogoninje kan nin yor in na, walasa a tigiw b'u yere dòn.

Sanni an ka taa ne ni kuma ye, an b'a pereperelatige koni ko Sida te taa a koloobanaw kó, sogo-sogoninje bë se ka mögo minse ka soro Sida t'a la. Walasa k'a dòn ni kun bë Sida ni sogo-sogoninje ce, f'i ka jolita de ke, k'a segesegé.

Sogo-sogoninjebanaw

Sogo-sogoninje suguyaw ka ca, hali n'a lakodönnen ye kelenpe

Sida bë se ka don farilabana bëe senkro

de y'an bara yan, n'o ye fogonfogon ta ye. Nontë kolow ka sogo-sogoninje mineta bë yen, pasaw ta bë yen; hali kusmë ta fana bë yen.

Sogo-sogoninje taamaseerew

A bë damine ni sufé sogo-sogo gelenninw ye. N'o taara ne babaato smgoso-goto disi b'a dimi doonin. Dooni-dooni, kaariw bëna. Jolikisew bë soro o kaariw la. O kanma, sogo-sogo banbali ne ka kan ka taa nëjini dogotoroso la.

Yali sogo-sogoninje bë furake wa ?

Sogo-sogoninje bë furake k'a ban pewu kalo woço kono, n'i wulila a fe joona. Ni furakisew tara a nëma ani ka sogoliw k'a nëma bana in bë ban. Awa a tigilamögö b'a ka adamadenya ke haali jantonyerela kadara kono.

An ka munfénw to yen ?

Olu ye fénw ye minnu ma ni mögo suguya si ma. Hali maa kenemanw. Nka bolofa bë sogo-sogoninjeto koro ta kan. O fénw ye maa hakilisigifénw de ko ye : siramugu, sira sisi, kafe, dolow,

foronto tali danmatemnen. Nin b'a jira an na ko Sidabana lakariw bë yen, hali ni fura t'ale yere la. A man kan an k'a to Sida koloobanaw ka dankari an na, barisa olu bë se se ka furake, ka ban pewu. Nin yor in na a kafisa an ka fili kelen latilen. O de ye ko Sida te sayije ye. O koro be kene kan. Sayije bë furake ka ban pewu. O b'a to ale yere bë se ka jate Sida koloobanaw fe.

Sidato taabolo

Maa ó maa, n'i kera i yere fe, i b'i yere lakana. Sida soro-siraw dönnen don. A barikama ye kulusijala mineko jugu taabolo ye. A filanan ye joliyelma-nögönfeñw labaarali ye an ni nögön ce. Nka, n'a ma ne k'a dankenemayara ko Sida bë karisa la, a kafisa o k'i madon Sidabanatow ladon jekuluw la, i n'a fo "CESAC", "AFAS", "AMAS", walasa ka ladilikan kunnafoniw soro a ka dijenatige taabolo numan kanma.

**Dogotoro Manan Tarawele
ni Tumani Yalam Sidibe**

Sigida te sabati jiri ko

Ni y'a men kungo, a fo jiriw ni fen nənamaw. O hukumu kono, an ka sigida n'a lamini te ke sigida numan ye n'an ma an ka kungokonaw jiriw n'a fennnamaw lakana, ka fara an ka kɔjiw ni bajiw n'u kɔnofenw kan, an ka sigida be lankolonya don nataw la. Walasa k'an kisi o ma, Femu ye jateminé ke o kow la. Femu ye cakeda ye min ka baara nesinnen be dijé seleke naani sigida n'a lamini lakalani ma. Ale ka kɔlosili bolila a kan ko n'an m'an yere kɔlosi ka sigida n'a lamini jiriw n'a jiwoyotaw lakana, k'an ka jamanaw be na ke sahelimajamanaw ye don naław la. Kerenkerennenya la, farafinjamamanaw. O siratige la, an y'an ka taamanpalanta k'an kunda Məntənbugu kan kalokani komini na. A ni yen ce ye kilometere 20 ye kɔrɔnyanfan fe. N'i bora Bamako k'i be taa Məntənbugu, i te yen nasoro n'i ma teme dugu minnu fe, olu file : Kati, Yegebugu, Nənsonbugu, Cəribugu ani Kolokani. N'i sera yen, i b'i kunda kɔrɔnyanfan kan, ka teme dugu minnu fe olu ye : Sorokoro, Faajeda, Konga, ka soro ka don Məntənbugu. Baara be Məntənbugu, sebe be Məntənbugu, cesiri be Məntənbugu, wa kɔrɔlenw donbagaw fana be Məntənbugu. O hukumu kono, an ni yen maakorow ye baroda sigi ka nesin an ka sigida lakanacogo fɔlɔlama n'a bilama ma. U ye kunnafoni minnu di, a y'olu lamən.

Kabini lawale la, an ka sigida jiriw n'a jiwoyotaw, n'u kɔnofenw, ni kungosogow tun be lakana k'a soro nansaaraw ma don an fe farafinna, kuma te k'u ka sariyaw sigi. Məntənbugu dugutigi Gomisi Kulubali ka fo la, kabini lawale la, an ka maakorow tun be an ka kungow lakana. Ka d'a kan, jiri tigetaw tun be woloma ka bo jiri tow cəla, sabu jiri be tun te tige. O temenen ko, tasuma tun be don kungo la a waati la. Wa n'o fana tun be ke, dugutigi fɔlo de be tasuma don, ka

soro ka yamaruya di dugumaaw ma u ka tasuma don kungo la. O baara in tun be ke u fe nowanburukalo la, n'o be ben faranfinsan kalo tan ni filanan ma. Fen min ye kungosogow lakanani ye, an ka donsow tun be o sogow lakana. Sabu, fɔlo, sogow fana tun be lakana an ka donsow fe k'a sababu ke sogow n'u dayɔroko ye. Ka d'a kan, ni donsoke tun ye sogo ye yɔro dɔw la, a tun t'a faga cogoya si la. I n'a fo : Ntonbilen, Ntengeneso, Jiriba sano, n'a nɔgɔnnaw. Min ye jilafen fana lakanani ye, i n'a fo kɔjiw ni bajiw kɔnofenw, n'olu ye jegew ni bamaw ani jilamaliw, n'a nɔgɔnnaw ye, an ka maaw tun be olu lakana. Ka d'a kan, mɔnnikelaw tun man ca ka se o ma, wa u tun be mɔnni ke ni minen minnu ye, o ni sisantaw te kelen ye.

An ka sigida n'a lamini bilama

An ka sigida n'a lamini jiriw n'a kungokonofen nənamaw ani jikɔnotaw dɔgɔyara kosebe k'a sababu ke ja cɔjugu ni jiritige bənbalı ye an ka sigidaw n'u laminiw na. Bi-bi in na, n'i sera Mali marayɔrɔ 8 kelen o kelen na, i b'a soro sira kere fila be falen be lɔgo feeretaw ni finfin feeretaw la. O temenen ko, maa dɔw fana ka baara fanba ye jiribatige ye, o maaw fana be jiritigemasin ta k'u kunda an balima sənekedugu-maaw kan ka t'olu hakili sonye ni faamaw ka yamaruyasəben ye, k'olu yamarualen be ka jiribaw tige cogo min ka di u ye. Guwasere Kulubali ka fo la, n'i ye an ka sigida n'a lamini tijecogo ye bi, ka a fɔlɔlama laje, i yere be d'a la ko n'an m'an bolo di nɔgon ma, an ka farafinjamamanaw be na ke sahilijamana ye ka t'a fe. O temenen ko, kabini jiri kera nafolo ye, do farala jiri dɔgɔyali kan an ka sigida n'a laminiw na. Guwasere Kulubali ka fo la halibi, n'i ye an ka sigida n'a lamini ni kungosogow, ani jilafenw lakanabaliya laje, i b'a fo ko an ka jamana nemaaw sen

b'a la. Ka da mun kan ? Kabini nansaaraw donna an ka kafarafijemanaw kono n'u ka sariyaw ye, an yere w y'an ka laada kɔrow be fili. Nonté, fɔlo, an ka kungokonjiriw ni kɔjiw, ani bajiw n'u kɔnofenw tun be lakana an ka fen kɔrow fe, n'olu tun ye kɔmɔw ni namaw na nɔgɔnnaw ye. Ka d'a kan, n'a tun fɔra ko n'i ye jiri tige nin yɔro in na suw ni kɔmɔw b'i faga, maa si tun te jiribolo kelen tige o yɔro la. Nka babini nansaaraw nana n'u ka sariyaw ye, ka maaw lasigi minnu ka baara nesinnen be ji ni kungo lakanani ma, o kera sababu ye ka an ka kungokonoma jiritige n'a sogofaga, an'a jegemine juguya kosebe. Guwasere ka fo la hali bi, an be don min na i n'a fo bi, n'i ye ji ni kungo lakanabagaw senbo a ko la k'a to an ka fɔlo laadaw ma, i b'a ye an ka sigida n'a lamini be segin a cogo la. Sabu n'i y'i sigi k'a jatemine, maaw be siran boliw ne ka teme faamaw kan. Sabu n'i ko maa min ye ko kana nin jiri tige nonté suw b'i faga walima kɔmɔw, i b'a ye maa te farinya k'a tige. Ka d'a kan n'i y'a kɔrɔbɔ, hali ni suw ni kɔmɔw m'i faga, an yere dama t'i to yen. O hukumu kono, an ka sigida n'a lamini jiriw n'a kungosogow an'a jilafenw tun be lakana nin cogoya la kasoro u ma silatunu i n'a fo a bilam̄a. An be bi min na, sigida n'a lamini tijena, jiriw banna, kungokonɔsogow banna, ka kɔfolonbaw ja, ka yɔro nəmama be ke fugakenew ye, ka hadamadenw kɔnɔnafili dijelatige yere taabolo la.

An ka kan ka feere jumen de tige walasa ka nin geleyaw nɔgoya dɔɔnin ?

Gomisi Kulubali ka fo la, walasa ka fura soro nin geleyaw la, fo jamana nemaaw k'u jo u joyoro la. Ka d'a kan, kabini ji ni kungo lakanabagaw sigira ko maa kana jiri tige n'a yamaruyasəben t'i bolo, k'i kana monni ke n'o yamaruyasəben t'i bolo. Ko donsoya kana ke fana

n'o yamaruyasəben t'i bolo. Kow tijəna ka t'a fe. Tijə don jamana si te taa ne ni sariya te. N ka sariya dəw be yen, n'olu taacogo ma faamu, o be ke sababu ye ka tijəni don jamana kono. Sabu, n'i ko maa o maa ma, bi natabayatilie in na, ko n'i b'a fe ka nin baara in ke, a te ne f'i ka yamaruya seben ta, fo n'a tigi desera, nontə a b'o seben ta k'a ka baara ke cogoya nin ka d'a yere ye. Donsoya b'o la monni b'o la, jiritige b'o la, ka fara lassumadon kan. Gomisi Kulubali k'i fo la hali bi, n'i ye folo sigida n'a lamini jiriw ni kungofenw, ni kungokonona yere, ani ji n'a kongofenw lakanaco go jatemine ka na bita laje, siga foyi t'a la, i b'an ka nemaaw niyoro y'a ko la. Sabu, an ka kumadon sow b'a fu ka kuma do la ko : "Bijekala ninina sen mana da bijekala kan, k'a ye man di". O be i n'a fo an ka bi ji ni kungo lakanabagaw, ni monnikelaw, ni donsow ani jiribaarakelaw, ni senekelaw, ta bi-bi in na. Sabu, ji ni kungo lakanabagaw te nin baara kofolen ninnu kebagaw togo numan fo abada, wa tuma dəw la, olu fana te ji ni kungo lakanabagaw fana togo numan fo. O tuma, n'an b'a fe ka feere soro k'an ka sigida n'a lamini lakan ka ne, f'an ka an ka laada koro dəw ta ka fara nansaaraw ka sariyaw kan. Nontə, san o san do be fara an ka farafinjamanaw ka geleya kan, sigida n'a lamini lakanabaliya y'a sababu ye.

Kuma kuncé la, ne Gomisi Kulubali, ka bo Məntənbugu, ka fara Guwasere Kulubali kan, an be wele bila farafinna den bee lajelen ma, kerenkerennnya la, an yerew ka jamana, n'o ye Mali ye, an ka fara nəgən kan ka "FEMU" ("FEM") ka miirina talen in jukoromatintin walasa k'an kisi balawu ma, n'o ye ja jugu ye min kun be an ka jamanaw kan.

Jekabaara ka ciden Yusufu Fane ni Məntənbugukaw de ye jemu in sigi sen kan aw ye.

Yusufu Fane

Afiriki sennantolatan kupuba An k'a lakodon

(Feburuyekalo boko kəntəta to)

San 1972, Afiriki kupuba tanko 8nan nənajew kera Kameruni jamana kono. Nin san in tora ntolatan kanubaga caman hakili la i ko kilisi, bawo a jigelamisənya n'a dabalibon bonyara fan bee fe.

O dabalibanko Folo : Kongo "jinəbilənw" yera a kene kan. Tangaba tun ma da olu kan. Nka nənajew kuntaala bora ni fen wəre ye mögo tun ma sigi ni min ye. U ye Maroku ni Sudan jamana ntolatanton dasi nebila ntolatanw na. Ka Zayiri walon cerotige ntolatanw na. Kulu filnan kono, Mali ntolatanton ni Kameruni ntolatanton y'a wasadon Keniya ni Togo jamana ntolatanton na. Kongo "jinəbilənw" ma se u dan na. Nin bee kə, cerotige ntolatanw hukumu kono, u ye Kameruni jamana dasi, ka u wasadon Mali samatasəgew fana na. "Nana bin-njanaw" ka kene laban kan. Salifu Keyita, Sekine Tarawele, Nani Ture n'o nəgənna ntolatanna waanew ye Mali togo layelen wasa kabakolo la dinə bee k'a ye. Nka u ka dusu n'u ka yerevi ma boli ke. Kongo "jinəbilənw" ye u bin kuru 3/2. Nin san in de kera Mali ntolatan ka sannayelen n'a ka dibirotaama damine san ye min tora Maliden cəman n'a musoman bee kono i ko kilisi. K'a ta san 1972 fo san 1994 Mali ntolatanton kun tun ma bo fine la Afiriki nənajebə kene kan.

Afiriki kupuba 9 nan kera, san 1976. Ezipiti jamana y'a laben. Jamana 8 tun b'a kene kan. Zanbi ni Zayiri ntolatanton kera nana labanw ye. Ntolatan laban

senfe, Zayiri ye kupu yalon.

Afiriki kupuba 10 nan nənajew kera Ecopi san 1979. Yelema donna nənajew taabolo la. Takokelen bər'a la, k'a ke taa nikə-segin nəgənkunben ye kuluw kono tənw ni nəgən ce. Maroku cədenw ye kupu jaloni ka bo Gine cəden waanew ne kan.

Afiriki kupububa 11 nan kera san 1978 Gana jamana kono. Ton 8 y'a nənajew ke. Gana ni Uganda cədenw ye nənabin nənaw ka nəgən kunben ke. O da ciyara Gana la. A ye kupu yalon. San 1980 marisikalo la, ntolatanton 8 ye nəgən soro Sudan jamana kono **Afiriki kupuba tanko 12 nan** nənajew hukumu kono. Nizeriya cədenw ye kupu yalon ka bo Maroku bolo kurun 3 ni 0.

San 1983, Afiriki kupuba tanko 13 nan labənni sera Libi jamana ma. Laada la sanga 90 ni cəbo nəgən-na sanga 30 bee təmənnən kə, Gana ni Libi cədenw ye penaliti tan ke bawo ton fila ninnu tun be nini ka dəse nəgən na. Gana ye a ka kupu naaninan yalon.

San 1984, nənajew kera Kədəwari jamana kono. Kameruni cədenw ye **kupuba tanko 14 nan** yalon ka bo Nizeriya cədenw ne kan.

San 1986, Ezipiti jamana ye bisimilali ke Afiriki kupuba tanko 15 nan hukumu kə. Kupu tora Ezipiti jamana cədenw bolo.

San 1988, Maroku jamana den bee wulila k'u jo Afiriki kupuba tanko 16 nan labənni kama. Oroze Mila n'a jələgənw ye Kameruni jamana kunkorotako

filanan ke. U ye kupu ntaraki ka bɔ Nizeriya bolo. San 1990 kono, Afriki kupuba nənajew ye paara nə kelen ke ka bɔ Marɔku ka don Alizeri. Yen, Araba Madijeri n'a jənəgɔn ye kupu tanko **17 nan** yalon ka bɔ Nizeriya nə kan.

San 1992, Senegali jamana kera Afriki kupuba tanko 18 nan nənajew jatigi ye. Ntolatanton 12 ye nəgɔn sɔrɔ o kənə kan. Kɔdɔwari jamana cədenw ye u ka kupuba tɔlo yalon yen ka bɔ Gana cədenw nə kan penalititan kɔ fe (11 donna Kɔdɔwari fe, Gana ye 10 don).

San 1994, nənajew kera Tinizi jamana kono. Mali jamana yera o kənə kan. Nənajew kufolɔ yere la, ale ye jatigi dərə kuru kelen ni fu. **Afriki kupuba tanko 19 nan** yalonna Nizeriya fe ka bɔ Zanbi cədenw nə kan. Olu minnu kera sankalaman ci ye Mali samatasəgew ma cərotige ntolatanw hukumu kono.

San 1996, Afriki di Sidi kera ntolatanton 16 ko sifilebaga ye. Dɔ farala tɔnw kan **kupuba tanko 20 nan** sen fe. O san na, Nizeriya ma ye kənə kan k'ɔ sababu bɔ politikiko mankan na. Afriki di Sidi ye kupu yalon.

San 1998 kono, Burukina Faso kera **kupuba tanko 21 nan** jatigi ye. Ezipiti cədenw ye kupu yalon ka bɔ Afriki di Sidi cədenw nə kan, kuru 2-0.

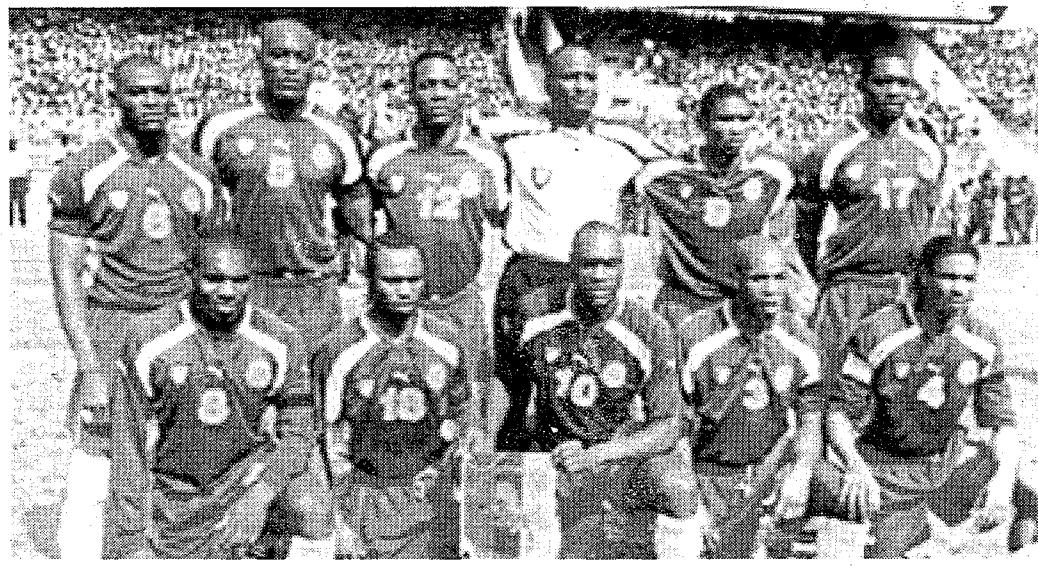
San 2000 kono, **Afriki kupuba tanko 22 nan** nənajew kera jamana fila kono nəgɔn fe (Nizeriya/Gana). Kameruni ye kupu yalon ka bɔ Nizeriya nə kan.

San 2002 Afriki kupuba nənajew jatigiya bε Mali bolo. Boko nataw kono aw n'o nənajew kunnafoñi sɔrɔ.

Bakari Sangare

Mali "bonkamalenw"

Kameruni "waraba minəbaliw"

Senegali "teranga warabaw"

Mali ye sen kura don kupudafiriki kɔrɔ

Fen wərə tun bε kupudafiriki kεnε kan min tε ntolatan gansan ye. O ye jatigiya ye. Jamana nεmaa Alfa Umar Konare ye jamana 15 nabagaw tila Bamako sigida wɔɔrɔ ni ntolatan duguba naani bεs ni nɔgɔn cε. O kεra sababu ye ka sigidaw ni duguba naani ninnu bεs kε jatigiw ye dunan nataw kanma : Segu ; Sikaso ; Kayi ani Moti. Jatigiya in bora a sira fε, nka dunanw tun m'a faamu. Sigidaw ye nεfoli k'u ye a ko kan. Jamana 15 nabaga ninnu caman tun siŋe folo ye nin ye ka jatigiya kuma mεn u tulo la.

Ntolatannaw n'u ka nεmaaw, an'u lapasabagaw bεs nisondiyara n'a ko ye, ka masɔrɔ, u yεre ka fo la, u tun ma deli k'a nɔgɔn ye. Bi m'u bila kupudafiriki kεnε lasɔrɔli la, nka nin y'a siŋe folo u ka nin bonya nɔgɔn y'a kɔno. Fen min ye dunan jatigiw ye, olu fana y'u ka kεtaw kε fo k'a lawasa. Barisa fen y'u ka min dunanw

Mamadu Bagayoko (ko bagayoko) y'a jeniyɔrɔ fin haali

jukɔromatintinni ye ntolatan kεnε kan, u y'o joyɔrɔ fa a nεma, kabini ntola bε damine fo ka t'a bila. Ntolatankεnε kɔfε, sigidaw kɔnɔ, nεnajε fana tun bε sigi su o su kinw kɔnɔ. O nεnajε lajagabagaw tun ye Mali folikelaw ni jamana nataw folikelaw ye. Jamana minnu senbora ntolatan kun fɔlɔw bannen, olu bεs y'a jira ko bonya min tara k'u sεgεrε, k'o diyara u ye kosebε. Jamana caman k'u la ko ni farafinna ntolatantonba (CAF) ye danaya da olu kan san o san, ka kupudafiriki labenni kalifa u ma, k'u fana bε jatigiya in kε. O misali dɔ ye Liberia ye. Jamana nεmaa Alfa Umar Konare ka naniya talen bɔ'r a sira fε, barisa bonya kεra fan bεs : Segu ; Sikaso ; Kayi ani Moti, fo ka se Bamako kin wɔɔrɔ kelen kelen bεs ma. Hali kunna-fondilaw bεs y'a fο ko jatigiya in kεra koba ye. Mali y'a ka tabiya dɔ jira kokura diŋεmaaw la nin

kupudafiriki senfε. A bε fο ko dunanbonya ye farafinna danbe kɔrɔ ye, nka, Mali y'a jira nin senfε k'ale dɔrɔn de ta dɔn. Danbe wεrεw bε yen, minnu tun bε se ka jira diŋεmaaw la. Nka nin ye wasa kε !

Bekayi Trawele
Arajo Benkan animatεrε dɔ

Jekabaara

Labolikuntigi ni Sεbenjekulu kuntigi
Tumani Yalam Sidibe
Sεbenjekulu
Yusufu Fane
Tumani Yalam Sidibe
Dεmεnɔgɔn
Fanta Kulubali
Idirisa Setigi Sako
Bonifasi Danbele
Nεgenw kεbaga
Yakuba Jara ko Kayi
Baarakεnɔgɔn
CMDT-World Wision-
Ofisi Nizeri-Ofisi iri-OHVN
Hakε bɔta
11000
Batakisira 2043
Nεgejurusira 29 62 89
Jamana baarada-Sεki zeyedi togola
sira-Hamudalayi kin -Bamako

